

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה כו.

עין משפט
נר מצוה

(א) תמונת כל: גיטין ה: כ"ג: כ"ד: קיד: סנהדרין ל: (ב) [בשמעם את קול השופר כן ראם ב"ר"ף וזכ"ל] (ג) [ב"ר"ף] (ד) [ב"ר"ף] (ה) [ב"ר"ף] (ו) [ב"ר"ף] (ז) [ב"ר"ף] (ח) [ב"ר"ף] (ט) [ב"ר"ף] (י) [ב"ר"ף] (יא) [ב"ר"ף] (יב) [ב"ר"ף] (יג) [ב"ר"ף] (יד) [ב"ר"ף] (טו) [ב"ר"ף] (טז) [ב"ר"ף] (יז) [ב"ר"ף] (יח) [ב"ר"ף] (יט) [ב"ר"ף] (כ) [ב"ר"ף] (כ"א) [ב"ר"ף] (כ"ב) [ב"ר"ף] (כ"ג) [ב"ר"ף] (כ"ד) [ב"ר"ף] (כ"ה) [ב"ר"ף] (כ"ו) [ב"ר"ף] (כ"ז) [ב"ר"ף] (כ"ח) [ב"ר"ף] (כ"ט) [ב"ר"ף] (ל)

מקלטן נעשין עדים. ויעידו צפני חזריהם לגזי דיני נפשות עדות צעין דכתיב (דברים יז) על פי שנים עדים יומת המת לא יומת וגו': **ומקלטן נעשין דיינים.** אבל המעידים לא ישבו וידונו עמהם דהראוי להעיד אית ליה לרזי טרפון נעשה דיין אבל עד עלמנו לית ליה דנעשה דיין. וגזי עדות החדש גופה נמי לא אכשרנה צמתני' להיות העדים נעשים דיינים דאם כן למה לי יוציבו מחזריהם יעידו צפני יחיד ואחר כך ישבו הם עמו ויקדשו והכי אמרינן ליה צפרק שני דכמותות (דף כ"א): **כולן עדים הם.** ראוים להעיד: **והלילו העדה.** יהפכו צמותו: **מתני' כל השופרות.** זין של איל זין של יעל: **שהוא קרן.** אילו קרוי שופר וגזי ייה"כ שופר כתיב (ויקרא כה) והעצרת שופר תרועה וצפרק צמרא (דף ל"ג). גמרינן ר"ה מיוצג: **צקן היוצג.** ויוצג דיכרל הוא כדמפרש גמ': **גמ' אקרו קרן ואקרו שופר.** אקרו קרן כדאמרן ואקרו שופר דכתיב צמתן תורה (שמות ט) צמסוך היוצג וגו' וכתיב [שם] ויהי קול השופר (ב): **וקרני ראס קרניו.** של צכור שורו קרן אשכחן **דקרי:** וסיעז לה'. תפלתו משופר ובשור קח משתעי קרל: **שור שהוא (א)פר.** ציוס שנקרל שור היה גדול כפר זהו שור של מעשה צראשית צציוס שנצרא נצרא צקומתו) ושור זן יונו קרוי שור (ב) שנאמר (ויקרא כג) שור או כצז או עז ופר אילו נקרל עד זן שלש: **אין קטיגור.** זהו העגל. ושופר של פרה נמי קטיגור דעגל הוא: **הואיל וואישתני.** להיות דס ואין מראית הפר ניכר: **חוטא זל יקרי.** האדם לא יקריצו הלום שהוא חטא זן: **חוטא זל יתנאה.** להתקטע זן צקרבו הלום: **ליון דלכרון קא אחי ללפניס דמי.** שופר נמי אע"ג דלית ציה משוס חוטא זל יקריז ולית ציה משוס חוטא זל יתנאה **ליון דלכרון קא אחי כנגדי כהן גדול שלפניס דמי:** גילדי גילדי. ככל שנה ושנה ניכרת תוספתו והוא כמין של ראשון מחילת השני: **גמולה. מודלת: טוחוס.** לשון חלוקות (ט): **שזוי.** לשון ראה כמו וישקף (בראשית ט) ומתרגמינן ואיסקתי: קבען

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אקרו קרן כ"ו קול השופר הס"ד וא"כ מה"ר קרן אשכחן דאקרו דכתיב וקרני ראס קרניו של צכור שורו קרן אשכחן דקרי: וסיעז לה'. תפלתו משופר ובשור קח משתעי קרל: שור שהוא (א)פר. ציוס שנקרל שור היה גדול כפר זהו שור של מעשה צראשית צציוס שנצרא נצרא צקומתו) ושור זן יונו קרוי שור (ב) שנאמר (ויקרא כג) שור או כצז או עז ופר אילו נקרל עד זן שלש: אין קטיגור. זהו העגל. ושופר של פרה נמי קטיגור דעגל הוא: הואיל וואישתני. להיות דס ואין מראית הפר ניכר: חוטא זל יקרי. האדם לא יקריצו הלום שהוא חטא זן: חוטא זל יתנאה. להתקטע זן צקרבו הלום: ליון דלכרון קא אחי ללפניס דמי. שופר נמי אע"ג דלית ציה משוס חוטא זל יקריז ולית ציה משוס חוטא זל יתנאה ליון דלכרון קא אחי כנגדי כהן גדול שלפניס דמי: גילדי גילדי. ככל שנה ושנה ניכרת תוספתו והוא כמין של ראשון מחילת השני: גמולה. מודלת: טוחוס. לשון חלוקות (ט): שזוי. לשון ראה כמו וישקף (בראשית ט) ומתרגמינן ואיסקתי: קבען

גליון הש"ס

גמ' שפיר קאמ' ר"ה. כעין זה פסקים דף כז ע"ב: שם ולא שנים ושלישה שופר. ע"י כוטה דף ח ע"ב מד"ה כחפה על עני:

רבינו חננאל

מקצתן נעשו עדים ומקצתן נעשו דיינים. דברי ר' טרפון ר' עקיבא אומר כולן עדים הן ואין עד נעשה דיין. ודחינן כי אמר ר' עקיבא בדיני נפשות אבל בעינין ראש חודש אפי' ר' עקיבא מודה. ירושלמי: ר' הונא הזה חכים שהיה לבר נש, אבל בעי מידן קומיה וכפר ביה כול'. ואסיקנא ושרא רב הונא גמיה מן ההוא דינא ואילו ואסחדי עלוי קומי ב"ר חורון. קדישותו קודם לזמנו או לאחר עיבורו יום אחד, יכול יהא מקודש. ח"ל הקראו אותם אלה הם מועדי. כלומר אם הקראו אותם ביום שבת מועדי. ואם לאו אין (אלה) מועדי. קודם לזמנו יום כ"ט לחודש, יכול יהא עיבורו יום ל"ב. ביומי דר' ברכיה אישתקן. אמר לון שמעתין דאתקדיש ירחא, ואיכנתן ברישיתון וקבלון. מתני', כל השופרות כשירין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. ואמרין שפיר קאמר ר' יוסי לרבנן כל השופרות נקראו קרן ורבנן כל השופרות נקראו שופרות היובלין ואיקרו קרן. של פרה קרן אקרי שופר לא אקרי כו'. מאי שור פר שהוא מפר. כלומר, שור הנולד מפר שהוא חזק אמין בכוחו, לפיכך הוא חזק ושמן ומכור בששווריי, ולא משרו זקן שכר כחש כחו. קטיגור מלשון רכיל. פירוש סניגור מלשון יושר. פי' חוטא לא יתגאה, אדם שחטא לא יתגאה בכלי זהב וישמשן לפני ולפנים. קרן של פרה כיון שהוא גילדי כשנים ושלישה שופרות זה בתוך זה זה שנים ושלישה שופרות. כתיב והיה במשוך בקרן היובל, ופירש ר' יוסי

דרחמנא אמר ושפטו העדה והציצו העדה. תימה דצפרק אלו הן הגולין (מסות דף י"ג). נפקא ליה מנכרל אחרינא דאמר מנין לנסהדרין שראו בחדש שהרג את הנפש שאין הורגין אותו עד שיעמוד צ"ד תלמוד לומר עד עמדו לפני העדה למשפט ויש לומר דעיקר דרשה מהתם וקרל

ההכל איטעריך דלל יליף מהתם לשאר דיין להצריך צ"ד אחר דשאני התם דאמר רחמנא והלילו העדה ומיהו הוא הדין לענין מכה חזירו כדמוכח צפ' החובל (צ"ק דף י: ושם) ובעד נעשה דיין יש דיינים חלוקים כמו שפירשנו צפ' ז' דכמותות (כ"א): ושם ד"ה (גמ) דבעדות החדש דלוריימתא עד הכוזה הוא דנעשה דיין וצקיוס שטרות דרבנן אפילו עד המעיד נעשה דיין וצדיני נפשות אפילו עד הכוזה אין נעשה דיין:

חוץ משל פרה. הא דלל קמני נמי חוץ משל ראס דשל ראס נמי

איכרי קרן דכתי' (דברים לג) וקרני ראס קרניו וכתיב (תהלים כג) ומקרני רמיס עניתי ושנאל אינס חלוליס ואינס ראויס לשופר: **והיה במשוך בקרן היובל.** תימה דלל מיימי קרל דינחן דכתיב (בראשית כג) כסכן צקרניו ואע"ג דההוא קרל מתייס דה"נ מיימי לה צגמרא צכור שורו דהר לו וקרני ראס קרניו וי"ל דנראה ליה לאתויי האי משוס דכתיב ציה שופר: **אקרו קרן ואקרו שופר.** פירש רש"י אקרו קרן כדאמרן ואקרו שופר דכתיב צמסוך היוצג וכתיב ויהי קול השופר יש מקשינן אמאי לא ביצא האי קרל דמתנימין צמסוך צקן היוצג צשמעס קול השופר להוכיח דכל שופרות אקרו דלדניה מהאי קרל מוכח דשופר אקרי קרן ועוד לרין להוכיח דבעלמא (ס) שופרות אקרו שופר:

חומא בל יתנאה קאמרינן. וגזי שופר מתנאה נמי צקול תקיעתו: **ביון דלכרון קאתי.** תימה אפוד ומשן נמי לזכרון קאתו דכתיב צקרל וי"ל דהשצטיס זכרון הס: **ולא שנים ושלישה שופרות.** ולא דמי למניח שופר (צ) צמתן שופר כדפירש צקונטרס דעל גלל ראשון אמוסף גלל שני שפת השני צתכליתו של ראשון והקול יוצא דרך כולם:

לנדה גלמודה. ונפקא מינה דלדדדדדד צקוטס (דף כ"ג). כי עדת חנף גלמוד (איוב טו): חלוגלות

מקצתן נעשו עדים ומקצתן נעשו דיינים. דברי ר' טרפון ר' עקיבא אומר כולן עדים הן ואין עד נעשה דיין. ודחינן כי אמר ר' עקיבא בדיני נפשות אבל בעינין ראש חודש אפי' ר' עקיבא מודה. ירושלמי: ר' הונא הזה חכים שהיה לבר נש, אבל בעי מידן קומיה וכפר ביה כול'. ואסיקנא ושרא רב הונא גמיה מן ההוא דינא ואילו ואסחדי עלוי קומי ב"ר חורון. קדישותו קודם לזמנו או לאחר עיבורו יום אחד, יכול יהא מקודש. ח"ל הקראו אותם אלה הם מועדי. כלומר אם הקראו אותם ביום שבת מועדי. ואם לאו אין (אלה) מועדי. קודם לזמנו יום כ"ט לחודש, יכול יהא עיבורו יום ל"ב. ביומי דר' ברכיה אישתקן. אמר לון שמעתין דאתקדיש ירחא, ואיכנתן ברישיתון וקבלון. מתני', כל השופרות כשירין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. ואמרין שפיר קאמר ר' יוסי לרבנן כל השופרות נקראו קרן ורבנן כל השופרות נקראו שופרות היובלין ואיקרו קרן. של פרה קרן אקרי שופר לא אקרי כו'. מאי שור פר שהוא מפר. כלומר, שור הנולד מפר שהוא חזק אמין בכוחו, לפיכך הוא חזק ושמן ומכור בששווריי, ולא משרו זקן שכר כחש כחו. קטיגור מלשון רכיל. פירוש סניגור מלשון יושר. פי' חוטא לא יתגאה, אדם שחטא לא יתגאה בכלי זהב וישמשן לפני ולפנים. קרן של פרה כיון שהוא גילדי כשנים ושלישה שופרות זה בתוך זה זה שנים ושלישה שופרות. כתיב והיה במשוך בקרן היובל, ופירש ר' יוסי

מקצתן נעשו עדים ומקצתן נעשו דיינים. דברי ר' טרפון ר' עקיבא אומר כולן עדים הן ואין עד נעשה דיין. ודחינן כי אמר ר' עקיבא בדיני נפשות אבל בעינין ראש חודש אפי' ר' עקיבא מודה. ירושלמי: ר' הונא הזה חכים שהיה לבר נש, אבל בעי מידן קומיה וכפר ביה כול'. ואסיקנא ושרא רב הונא גמיה מן ההוא דינא ואילו ואסחדי עלוי קומי ב"ר חורון. קדישותו קודם לזמנו או לאחר עיבורו יום אחד, יכול יהא מקודש. ח"ל הקראו אותם אלה הם מועדי. כלומר אם הקראו אותם ביום שבת מועדי. ואם לאו אין (אלה) מועדי. קודם לזמנו יום כ"ט לחודש, יכול יהא עיבורו יום ל"ב. ביומי דר' ברכיה אישתקן. אמר לון שמעתין דאתקדיש ירחא, ואיכנתן ברישיתון וקבלון. מתני', כל השופרות כשירין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. ואמרין שפיר קאמר ר' יוסי לרבנן כל השופרות נקראו קרן ורבנן כל השופרות נקראו שופרות היובלין ואיקרו קרן. של פרה קרן אקרי שופר לא אקרי כו'. מאי שור פר שהוא מפר. כלומר, שור הנולד מפר שהוא חזק אמין בכוחו, לפיכך הוא חזק ושמן ומכור בששווריי, ולא משרו זקן שכר כחש כחו. קטיגור מלשון רכיל. פירוש סניגור מלשון יושר. פי' חוטא לא יתגאה, אדם שחטא לא יתגאה בכלי זהב וישמשן לפני ולפנים. קרן של פרה כיון שהוא גילדי כשנים ושלישה שופרות זה בתוך זה זה שנים ושלישה שופרות. כתיב והיה במשוך בקרן היובל, ופירש ר' יוסי

בתחום קן נשריית קרין כללה, ניפיי. והוא לשון יוני. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגול. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגול.

א מיי פ"ה תלכות עדות הלכה מ והלכה טן סגנ עשין קט טו"ע מ"מ ס"ו טע"ף ה: ח ב סגנ עשין מז טו"ע א"מ ס"י מקיפ ס"א:

תורה אור השלם

1. וישפטו העדה בין המפכה ובין גאל הדם על המשפטים האלה: במדבר לה כד והיה במשך בקרן היובל בשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תהיה ועלו העם איש נגדו: ירושעו ה

2. ויהי קול השופר ביום קריאת ראם קרניו בהם עמים יגזח יתרו אפסי ארץ והם רבבות אפרים והם אלפי משנה: דברים לו ה

3. בבור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים יגזח יתרו אפסי ארץ והם רבבות אפרים והם אלפי משנה: דברים לו ה

4. ותביט לך משור פר מקרן מפרים: תהלים סט לב

5. ויקן את חלפת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שבם בגאון קשיחה: בראשית יט ג

6. אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקבר אשר קריתו לי בארץ כנען שמה תקברני ואתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה: בראשית ג ה

7. יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירבותי צפון קרית מלך רב: תהלים מח ג

8. מי שת בטוחות חכמה או מי נתן לשכוי בינה: איוב לה לו

מוסף רש"י

ואין עד נעשה דיין. המעיד על הדבר אין נעשה עד דיין בלוחו דכר וגם אל ראה את הדבר ועשה עד על נעשה עלה עד דיין בעדות עמנו אלא אם כן מעידין אחרים צפניו, ונראה בעיני דגוימת המנוס הוא, דכתיב ועמנו שני האלמים וגו' בעדים המנוס מדנה, לפני ה' לפני היינים, אשמועינן קרל דלרין להעיד שנים לפני היינים, אבל העדים אין חוזרין ויושבין והנין (דש"בם ב"ב קיד.). שאין קטיגור נעשה סניגור. קטיגור שולל, סניגור אוהב מלך יושל (תניגה ג'). גמולה. גדולה, כמו (בראשית כ"א) ויגמל (טו"ט) (מב).

רבינו חננאל (רמשיך)

בקרן האיל, לפיכך אמר מאי משמע דהאי [אבל] [יובל] דכתיב בהאי קרא איל הוא, שכן בערבייא קורין לאיל יובלא. מאה היינים, אשמועינן קרל באפריקא קורין ולמענה קשיטא. כלה, ניפיי. שכן בתחום קן נשריית קרין כללה, ניפיי. והוא לשון יוני. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגול. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגול.